

Politolog Rostislav Iščenko: Čeho dosáhly USA v Mnichově. Výsledky Mnichova bez Ruska

- CZ24 News | 2. března 2023

SVĚT: Při hodnocení výsledků každoroční Mnichovské konference pro bezpečnost, která se konala od 17. do 19. února, kam poprvé za tři desetiletí nebylo pozváno Rusko, je možné říci, že v tomto nepozvání spočíval smysl události.

USA nezasvěceně použily konferenci pro formování protiruské aliance, ve snaze sjednotit spojence v NATO, z nichž část odsuzuje a sabotuje protiruské akce, a také pro zajištění doplňkové podpory, jak na postsovětském prostoru, tak i ve světě vůbec. Washington se znovu pokoušel vyvrátit tezi Dmitrije Medveděva, který nedávno prohlásil, že nad jadernou mocností nelze zvítězit. Dlouho před tímto vyjádřením Američané vyvinuli koncepci vítězství nad atomovou velmocí. Předpokládá se, že takové vítězství je dosažitelné, když se nebude vstupovat s atomovou velmocí do horké války.

Vítězství má přinést: celková politická, ekonomická a finanční izolace nepřítele; jeho proměna na vyvrhele, jeho vyškrcnutí z globálních hospodářských a obchodních mechanismů; vojensko-politický (v podobě koncentrace vojsk u jeho hranic, nedostačujících na to, aby zasadil preventivní jaderný úder, ale dostatečných pro to, aby používaná odvetná bezpečnostní opatření byla závažnou přítěží) a finančně-ekonomický (sankce, totálně zničující ekonomický a finanční systém) tlak. Všechna tato opatření mají celkově vyvolat sociální otrěsy, které buď smetou vládu nepřátelskou vůči USA, nebo ji přinutí přistoupit na pro Washington kriticky důležité ústupky.

Dané schéma USA několikrát vyzkoušely a ani jednou je nedovedlo k očekávanému výsledku. Pod tlakem sankcí a pod hrozbou téměř celkové globální izolace vydržely Severní Korea a Írán. Turecko na výhrůžku sankcí vůbec odpovědělo přitvrzením antiamerikanismu ve své politice, a USA nebyly s to dosáhnout celkové izolace Ankary dokonce ani kolektivním Západem. Takže, dokonce i když konflikt vznikl nikoli s globální velmocí, ale se státem, nedisponujícím atomovými zbraněmi, zvítězit (a to s obrovskými náklady a nikoli definitivně) se USA dařilo pouze tam, kde mohly beztretně použít proti izolované zemi kolektivní vojenskou sílu Západu (Jugoslávie, Irák, Libye). Už v Sýrii a Afghánistánu, nehledě na desetiletou občanskou válku v jednom případě a dvacetiletou okupaci v druhém, byly USA nuceny přiznat porážku.

Není jasné, s čím stále počítá Washington v případě Ruska, když nebyl s to, i když disponoval podporou nebo neutralitou celého světového společenství v průběhu desetiletí, zlomit dokonce ani Írán. Ale na uplynulé Mnichovské konferenci pro bezpečnost se USA pokusily svým klasickým způsobem (s obejitím tradičních mezinárodních právních mechanismů) vytvořit protiruský svaz a dosáhnout neutrality nepřípojených se k tomuto svazu zemí, s tím, aby zajistily mezinárodní izolování Ruska a kolektivní tlak za účelem přetížení jeho zdrojů.

Dopadlo to, upřímně řečeno, špatně.

Dokonce z postsovětských zemí, kromě dávno natovského Pobaltí, do Mnichova přijely delegace: bojující proti Rusku v zájmech USA Ukrajina; Moldávie, v níž se proamerická vláda Sandu pokouší dovést do konce plíživý státní převrat, podle ukrajinského vzoru úplně zakázat opozici a rozpoutat válku v Podněstří proto, aby, navzdory vůli většiny občanů Moldávie, integrovala zemi do struktury

Rumunská; Gruzie, kterou se Američané zatím neúspěšně pokoušejí ohnout k zahájení druhé fronty proti Rusku, což nynější gruzínská moc zatím důsledně odmítá, a drží se v souvislosti s ukrajinskou krizí politiky přísné neutrality; a také Arménie a Ázerbájdžán.

Zde USA využívají plně kontrolovaného Pašinjana a nutí Jerevan přijmout všechny podmínky pro urovnání karabašské krize, na kterých trvá Ázerbájdžán. De facto se jedná o proměnu Arménie na bezprávný turecko-ázerbájdžánský satelit v Zakavkazsku. Tak Washington počítá se zpochybněním otázky existence ruské vojenské základny v Gjumri, a v konečném důsledku vyvoláním konfrontace mezi Moskvou a Ankarou kvůli vlivu v regionu. Přerušením rusko-iránsko-turecké shody USA doufají v částečné navrácení ztracených pozic na Blízkém východě a prudké oslabení ve vojenském smyslu ruského jižního křídla, čímž se zlehčí situace Ukrajiny a vytvoří se podmínky pro přesunutí krize ze Zakavkazska na ruský Severní Kavkaz (i díky aktivizaci revanšistických sil v Gruzii).

Není pochyb o tom, že Erdogan se pokusí využít vzniklou situaci pro upevnění tureckého vlivu v regionu a pro získání dodatečných bonusů ve dvoustranných vztazích s Ruskem. Ale konflikt s Moskvou kvůli Zakavkazsku je pro Turecko nevýhodný. Za prvé, hypotetické posílení pozic Ankary povede ke zpevnění rusko-iránské aliance, což likviduje potenciální vojenskou výhodu Ankary, vyplývající z vázanosti Ozbroyených sil RF na ukrajinsko-evropském směru.

Za druhé, Erdogan je dost zkušený politik, aby chápal, že může pro sebe získat výhodu pouze z konfrontace USA a Ruska. Když připustíme, že Moskva bude nucena odejít z Blízkého východu a koncentrovat se na Ukrajině, hodnota Turecka pro USA prudce klesne, a sám Erdogan, jako krajně nespolehlivý politik bude pod hrozbou nového proamerického převratu, před kterým ho nebude mít kdo ochránit.

Za třetí, Turecko obstojně vydělává na přeorientovávání ruských obchodních styků z Evropy na jiné země, které se, stejně jako Ankara, nepřipojily k protiruským sankcím. Pokud od politiky vyvažování mezi USA a Ruskem jednoznačně přejde do amerického tábora, tak všechny finančně-ekonomické bonusy okamžitě skončí, a všechny problémy, s nimiž se už střetla ekonomika EU, se sesypou na mnohem méně stálou a soběstačnou tureckou ekonomiku. Takže jsou všechny důvody předpokládat, že Turecko se i nadále vynasnaží být pro Rusko ne zcela přítelem, ale také ne zcela nepřitelem, spíše partnerem v byznysu.

Co se týče samotného NATO a kolektivního Západu, tak pozice zemí zůstala tradiční. Maďarsko se vyslovalo proti dalšímu zotřetí vztahů Západu s Ruskem. Rakousko poukázalo, že je nežádoucí zavedení nových sankcí, jelikož staré ničí ekonomiku zemí EU, zatímco ta ruská zakouší docela překonatelné těžkosti a už vychází na trajektorii růstu. Italská premiérka prostě onemocněla a v Římě se nenašel nikdo jiný, kdo by mohl naznačit pozici země. Švýcarsko zdůraznilo, že se zúčastní jenom těch akcí na urovnání ukrajinské krize, které budou schváleny OSN. Macron tradičně vystoupil s bojovým prohlášením na adresu Moskvy, ale hned také uvedl, že Francie je pro jednání. Scholz poznamenal, že Německo, do kterého rýpali za to, že nechce dodávat Kyjevu tanky, svůj zákaz odvolal, ale z nějakého důvodu většina těch, kteří si přáli tyto tanky dodat, najednou prudce ztratila zájem o daný problém.

Celkově, se zachováním formální jednoty v otázce odsouzení Ruska, se země kolektivního Západu snaží v souvislosti s protiruskými akcemi dát si navzájem přednost. Dokonce Pobaltané a Poláci vyzývají všechny, aby bojovali s Ruskem za Ukrajinu, sami vzorem být nechťejí.

Ještě hůře vypadají záležitosti s celým ostatním světem. Už po zahájení konference, USA, znovu podle svých zvyklostí (které jim nejednou přinesly velké nepříjemnosti) prohlásily, že bděle sledují chování Číny, které se jim nelíbí, jelikož Peking údajně poskytoval Moskvě proti Ukrajině neletální pomoc, a nyní má údajně v úmyslu poskytovat letální. Vzhledem k čínské

diplomatické tradici byla odpověď Pekingů jasná předem. **Číňané Američany jednoduše usadili , a poradili jim, aby nestrkali nos do cizích záležitostí.**

Čína prohlásila, že ke konci února předloží své návrhy na urovnání ukrajinského konfliktu, ale zároveň přímo naznačila, že ho rozpoutávají Američané, jejichž plány sahají daleko za hranice Ukrajiny. Podobnou, třebaže ne tak radikální pozici zaujala Brazílie, která navrhla svolání mezinárodní konference k urovnání ukrajinské krize. Ani jedna země BRICS proti Rusku nevystoupila, takže i tady USA žádného pokroku nedosáhly.

Pokud máme hovořit o definitivním výsledku, tak USA znovu dosáhly potvrzení existence vojensko-politického svazu kolektivního Západu. Ale ani posílit tento svaz, ani překonat vnitřní rozpory se jim nepodařilo. Ústně všichni podporují Washington, de facto však nikdo nechce být v čele konfrontace proti Rusku. Amorfni Západ zůstal amorfni.

Ale situace v ostatním světě se pro USA zhoršila. Pokud se jim dříve ještě nějak dařilo prezentovat konflikt, jako zápas kolektivního “demokratického světa” s “autoritativním Ruskem”, při neutralitě jiných “autoritativních režimů”, k nimž USA řadí už 3/4 států planety, tak v důsledku jejich ambiciózních prohlášení začalo během Mnichovské konference zjevné utváření antiamerického vojensko-politického svazu. Přinejmenším Čína přímo oznámila úmysl podporovat Rusko i nadále, a na Západě hned začali mluvit o možném zformování v nejbližší době rusko-čínsko-íránského bloku (i když proč podepisovat nějaké papíry, když je nutnost společného kladení odporu Západu bez toho jasná?).

Kdysi USA vyhlásily za svůj cíl nepřipuštění vzniku ve světě států, schopných hodit USA rukavici ve vojensko-politické nebo ve finančně-ekonomické sféře. Neuběhlo ani deset let od oficiálního přijetí této doktríny a USA se střetly s vojensko-politickou a finančně-ekonomickou výzvou ze strany Ruska a Číny. Přičemž Moskva a Peking nebyly nakloněny konfrontaci a navrhovaly se domluvit, ale Washington soudil, že jakékoliv vyjednávání je pod jeho důstojnost.

Na dané etapě pokus pokračovat v politice diktátu v nových podmínkách dovedl k začátku formování západu čelícího vojensko-politického a finančně-ekonomického svazu, což nebylo od doby rozpadu Varšavské smlouvy a RVHP. Přitom kdysi neochvějná jednota Západu se bortí, a na jeho moc zůstaly pouze vzpomínky. Ve vojenské oblasti není kolektivní Západ schopný zabezpečit ani Ukrajinu dostačujícím množstvím zbraní, technikou a spotřebním materiálem pro pokračování války s Ruskem. V obchodně-ekonomické Rusko snadno nahradilo Západ. Pokud byly před krizí právě země kolektivního Západu hlavními obchodními partnery Moskvy, na ně připadalo téměř 60% obratu zboží, pak nyní 65% obratu zboží připadá na země, nepatřící ke kolektivnímu Západu. Pro Rusko nepřátelské země zabezpečují pouze 35% společného obratu zboží, a toto číslo bude dále pouze klesat. Ale úhrn obratu zboží a jeho pozitivní saldo roste.

S takovým poměrem sil a dynamikou rozvoje geopolitických procesů se USA nijak nepodaří vyvrátit tezi Medveděva. Ekonomickou soutěž s čistým kontem prohrávají, ale vojenskou cestou zvítězit nad jadernou velmocí nelze. Tím spíše, když jsou dvě atomové velmoci, nebo i tři či dokonce čtyři-pět.

AUTOR: Rostislav Iščenko

[ZDROJ](#)

Překlad: PhDr. Vladimíra Grulichová/Nová Republika